

„Eesti keele arengukava 2011–2017” rakendusplaan 2011–2017

Rakendusplaanis esitatakse meetmed „Eesti keele arengukavas 2011–2017” seatud eesmärkide täitmiseks. Iga meetme puhul on esile toodud arengukavas seatud strateegiline eesmärk, selle saavutamiseks vajalikud ülesanded ja tegevused ning meetme eeldatav maksumus. Samuti on välja toodud olulisemad indikaatorid, mille alusel hinnatakse arengukavas seatud eesmärkide täitmist.

Eesti keele arengukavas ette nähtud tegevusi rahastatakse riigi ja kohalike omavalitsuste eelarve, ülikoolide ja teadusasutuste, riiklike programmide, mitmesuguste fondide ja sihtasutuste, grantide, sihtotstarbeliste eraldiste ning eri ametkondade eelarvete kaudu.

Meetme eeldatava maksumuse puhul on eraldi välja toodud maksumus arengukava esimesel neljal aastal (2011, 2012, 2013, 2014), maksumus 2011–2014 ning rahastuse eeldatav kogumaht arengukava perioodil 2011–2017.

Iga meetme juurde on lisatud märkused selle kohta, mis komponentidest eelarve koosneb, samuti on esitatud võrdlus valdkonna 2010. aasta finantseerimistasemega.

Arvestatud on sellega, et meetmete üldmaksumus 2011. aastal ei ületaks 2010. aasta üldmaksumust. Täiendavaid kulutusi rahastatakse riigieelarvest vastavalt iga-aastastele võimalustele.

Meede 1: kirjakeele ühtsuse, üldarusaadavuse, asja- ja ajakohasuse tagamine

(arengukava osa 3: eesti keelekorraldus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
<p>Põhijoontes stabiilne (ühtlustatud, normingute ja soovitustega hõlmatud), ajakohane (muutuvate olude vajadusi silmaspidav) ja rikas (stiililist varieerimist võimaldav) kirjakeel;</p> <p>ajakohane eesti oskuskeel ning eri valdkondi võimalikult ühtlaselt kattev oskussõnavara;</p> <p>nimed on suhtluses ühemõttelised ja täpsed.</p>	<p>Üldkeelekorraldus</p> <ul style="list-style-type: none"> • arendada keelekorralduspõhimõtteid, täpsustada kirjakeele normimise aluseid (sh vajaduse korral uuendades asjakohast määrust), selgitada neid kõigile keelekasutajatele • anda ühtseid keelenorminguid ja -soovitusi • koostada keelekorraldusvahendeid (õigekeelsussõnaraamat, keelekäsiraamatud, andmebaasid) • jätkata üldist keelehoolet, sealhulgas tekstihoolet: tasuta avalikku keelenõuannet mitmes kanalis (telefonitsi, meili või kirja teel, veebis), keelehooldekursusi, avalikke esinemisi ja kirjutisi; tõhustada keeleabi saamise võimaluste tutvustamist • tagada keelekorraldusalaane välja- ja täiendusõpe kõrgkoolides <p>Oskuskeelekorraldus</p> <ul style="list-style-type: none"> • arendada Eestile oluliste teadus-, tehnika- ja majandusharude ning huvialade oskussõnavara; saavutada kõigi valitsusasutuste osalus oma valdkonna terminivara arendamises • toetada riiklikult terminoloogiatöö eri vorme (erialade terminikomisjonid, terminoloogiastipendiumid, oskussõnastike, erialaõpikute või -käsiraamatute koostamine, terministandardite ja terminiandmebaaside koostamine) • koostada eestikeelse terminoloogia toetamise ja arendamise riiklik programm (2013–2017) • arendada välja ajakohane termininõuande ja oskuskeelehoolde süsteem, sealhulgas luua ühtne terminibaas • tagada oskuskeeleinfo võimalikult lai levik (terminiandmebaaside jm allikate üldine kättesaadavus, info oskussõnastike ja andmebaaside kohta, nende kriitika) ja eestikeelse oskussõnavara kasutamine (mh doktoriväitekirjade ulatusliku eestikeelse kokkuvõtte kaudu, kui väitekirj on võõrkeelne) • anda erialaspetsialistidele ja filoloogidele oskuskeelekoolitust 	5 585 000	5 930 000	6 285 000	6 665 000	47 000 000

	<p>kõrgkooliõppe osana või täiendusõppena, edendada terminoloogiapõhimõtete uurimist ja arendamist</p> <ul style="list-style-type: none"> • soodustada eri asutuste terminoloogiakoostööd, eriti Eesti asutuste koostööd Euroopa Liidu asutustes töötavate ametnikega, suurendada üld- ja oskuskeelekoolituste abil üldist teadlikkust • osaleda rahvusvahelises terminoloogiakoostöös ja sellealases rahvusvahelises teadustegevuses • algatada Euroopa Liidu tasemel tegevus väikese kasutajaskonnaga keelte terminoloogia arendamiseks <p>Nimekorraldus</p> <ul style="list-style-type: none"> • jälgida nimeseaduse ja kohanimeseaduse mõju ühiskonnale ja vajaduse korral neid seadusi täiendada • saavutada äriseadustiku täiendamine ärinimede keelsust reguleerivate punktidega • saavutada kogu riigis ühtlustatud ametlike koha- ja isikunimede kasutus, muu hulgas isikunimede ühtsetele reeglitele allutatud määramine ja fikseerimine riiklikes registrites ja andmebaasides; kohanimede, eriti katastriüksuste nimede korrastamine • koostada nimekorralduskäsiraamatuid, teha nimekasutuse ekspertiise, selgitada avalikkusele nimekorralduse eesmärgid ja ülesandeid • koostada nimede säilimist tagavaid andmebaase (sh kohanimede, isikunimede, nimede häälduse jm andmebaasid) ja teatmikke (nt kohanimeraamat), ajakohastada olemasolevaid nimekogusid • jätkata osalust rahvusvahelises nimekorralduskoostöös 					
Indikaatorid	<p>Registreeritud keelenõuannete arv (alates 1993. aastast)</p> <p>Kirjakeele norminguid kajastavate uute keelekorraldusvahendite (ÕS, käsiraamatud) ilmumine</p> <p>Ühtsesse terminiandmebaasi sisestatud eestikeelsete oskussõnade arv</p> <p>Keeleliselt korrastatud nimede osakaal reguleeritavatest nimedest</p>					

2010. aastal rahastatakse keelekorraldust kokku u 4 885 000 kr ulatuses.

Sellest 2 179 000 kr programmist „Eestikeelse terminoloogia toetamine 2008–2012”, 2 340 000 kr Eesti Keele Instituudi halduslepingu kaudu; 366 000 kr muid toetusi, sh Tartu keelehooldeskeskuse tegevus ja Emakeele Seltsi keeletoimkonna tegevus. Nimetatud summa ei sisalda Kaitseministeeriumi jt asutuste toetusi terminoloogiatoole ning Siseministeeriumi ja Maa-ameti panust nimekorraldustöösse (ametnike töötasud, kohanimeregistri ülalpidamine jm), samuti kõrgkoolide kulutusi terminoloogiaõppele.

2011. aasta eelarvele on lisatud 700 000 kr oskuskeele- ja nimekorralduse uute ülesannete täitmiseks (ühtse termini baasi väljaarendamine, väikese kasutajaskonnaga keelte terminoloogia

toetamise algatamine Euroopa Liidu tasemel).

Eesti keelekorralduse arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 24 465 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 47 000 000 kr.

Meede 2: eesti keele uurimine ja keelekogude arendamine

(arengukava osa 4: eesti keele uurimine ja keelekogud)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Eesti keele uurituse ja keeleressursside tase on piisav muutuva ühiskonna keeleliste protsesside mõistmiseks, tõhusaks suunamiseks ja keelekasutajale vajalike vahendite loomiseks.	<p>Eesti kirja- ja kõnekeele ehituse uurimine</p> <ul style="list-style-type: none">• uurida eesti keele foneetikat ja grammatikat• koostada eesti kirjakeele akadeemilisi sõnaraamatuid ja grammatikaid• koostada eesti keele foneetika, fonoloogia, morfoloogia, sõnamoodustuse ning süntaksi akadeemilised tervikkäsitlused• uurida eesti keele sõnavara; koostada täiendatud struktuuriga ühekõiteline eesti kirjakeele seletav sõnaraamat• uurida suuliste ja kirjalike tekstide, sealhulgas teadustekstide ja suhtluskeele ehitust ja funktsioone <p>Eesti murrete uurimine</p> <ul style="list-style-type: none">• uurida murdenähtuste levikut ning murrete suhteid lähisugulaskeeltega• koostada eesti murrete grammatilisi ülevaateid, akadeemilisi sõnaraamatuid ja muid tervikkäsitlusi• jätkata „Eesti murrete sõnaraamatu” koostamist ja väljaandmist <p>Eesti keelekeskkonna uurimine</p> <ul style="list-style-type: none">• uurida eesti keele kasutust eri suhtlussituatsioonides ning keelekeskkonna mõju eesti keele struktuurile• uurida eesti keele kui emakeele, kui teise keele ja kui võõrkeele omandamist ja õpet• analüüsida eesti keelepoliitika ja keelekorralduse aluseid• uurida eesti oskuskeelt ja erialasuhtlust <p>Keelekontaktide ja keele muutumise uurimine</p>	24 820 000	26 000 000	27 300 000	28 900 000	190 000 000

	<ul style="list-style-type: none"> • uurida mitmekeelse keskkonna keelekasutust ja - hoiakuid • edendada tõlkeuuringuid • uurida eesti keele suhteid sugulas- ning indoeuroopa keeltega • uurida eesti keele grammatilise ehituse ning sõnavara ajaloolist arengut; koostada eesti keele ajaloo tervikülevaade • uurida eesti kirjakeele kujunemist; koostada eesti kirjakeele ajaloo tervikülevaade • anda välja etümoloogiasõnaraamat ja koostada selle laiendatud versioon • koostada eesti kohanimede etümoloogiline sõnaraamat <p>Sugulaskeeltega seotud teadus- ja arendustegevused</p> <ul style="list-style-type: none"> • uurida sugulaskeelte foneetikat ja grammatikat eesti keele ajaloolise kujunemise kontekstis • koostada eesti ja sugulaskeelte sõnaraamatuid, sealhulgas elektroonilisi sõnastikke • uuendada ja tänapäevastada sugulaskeelte arhiivid ja andmekogud • uurida sugulaskeelte dünaamikat ja sotsiolingvistilist olukorda ning osaleda vastavates rahvusvahelistes koostööprojektides <p>Keelekogude ja muude keeleressursside arendamine</p> <ul style="list-style-type: none"> • pidevalt täiendada, tehnoloogiliselt moderniseerida ning kasutajasõbralikumaks teha olemasolevaid andmebaase (eesti keele koondkorpus, murdekorpus, vana kirjakeele korpus, kõnekeele korpus jm) • luua uusi ressursse, lähtudes eesti keele uurimise, korraldamise ja õppe vajadustest • jätkata eri andmebaaside integreerimist 					
Indikaatorid	Ilmunud eesti keele akadeemiliste tervikkäsitluste arv Ilmunud eesti keele akadeemiliste sõnaraamatute arv Korpuste ja andmebaaside maht					

2010. aastal finantseeritakse eesti keele uurimist 22 900 000 kr ulatuses.

Sellest Tartu Ülikool 10 500 000 kr, Eesti Keele Instituut 10 000 000 kr, Tallinna Ülikool 1 500 000 kr, Tallinna Tehnikaülikooli Kübermeetika Instituut 700 000 kr ja Võru Instituut 200 000 kr.

Eesti keele uurimist ja keelekogude arendamist rahastatakse riiklike programmide, teaduse sihtfinantseerimise, Eesti Teadusfondi grantide ja sihtotstarbeliste lepingute abil.

Eesti keele uurimise ja keelekogude arendamise baasfinantseerimine jääb 2011. aastal 2010. aasta tasemele. Uue tegevusena lisandub 2011.–2014. aastal eesti keele tervikkäsitluste koostamine, käsitlused publitseeritakse kuue monograafiana. Selleks nähakse 2011. aastal ette 1 920 000 kr, 2012. aastal 2 000 000 kr, 2013. aastal 2 100 000 kr ning 2014. aastal 2 200 000 kr.

Aastaiks 2015–2017 lisafinantseerimist praegu ette ei nähta.

Eesti keele uurimise toetamiseks ja keelekogude arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 107 020 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 190 000 000 kr.

Meede 3: eesti keele keeletehnoloogilise toe arendamine

(arengukava osa 5: eesti keele keeletehnoloogiline tugi)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Eesti keele keeletehnoloogiline tugi on võrdsel tasemel arenenud keeletehnoloogiaga riikide (nt Põhjamaad) keeltega suundades, mida nõuavad eesti keelele orienteeritud tarkvara arendused ja rakendused.	<p>Üldised ülesanded:</p> <ul style="list-style-type: none">• toetada Eesti keeletehnoloogide osalemist rahvusvahelises tööjaotuses, avatud koodiga rakenduste loomist ning oma ressursside ja lahenduste protokollimist ja standardimist• luua keskne deponitoorium keeleressursside ja korduvkasutustarkvara haldamiseks <p>Kõnetehnoloogia:</p> <ul style="list-style-type: none">• töötada välja kõnetuvastuse rakendused eri valdkondades (spontaanse dialoogkõne, raadio- ja teleaadete automaatne transkribeerimine, piiratud valdkonna dialoogisüsteemid, kõnetuvastus piiratud sagedusribaga sidekanalites)• luua kõneldava keele automaatse tuvastuse prototüüp• kõnesünteesi alal rakendada süntaktilist ja semantilist analüüsi prosoodiamudelites• töötada välja audiovisuaalse kõnesünteesi (nn rääkiv pea) prototüüp <p>Keeletehnoloogia:</p> <ul style="list-style-type: none">• luua süntaksianalüsaator, mis analüüsib mis tahes lauseid ja arvestab ka suulise keele eripäraga• töötada välja süntaktiline süntees semantilise esituse põhjal• töötada välja sidustekstide süntaktiline analüüs-süntees• töötada välja liitlausete ja sidustekstide semantiline analüüs (teatud valdkondades) ja vahendid semantiliseks sünteesiks• töötada välja tekstiliigi automaatne tuvastaja• töötada välja tõlkija töökeskkond, terminoloogi	11 975 000	14 200 000	15 475 000	16 875 000	119 000 000

töökeskond ja leksikograafi töökonnana moodulid, mis võimaldavad töökonnas vastavalt vajadusele modifitseerida

- luua masintõlkesüsteem, milles olemasolevad eesti keele töötlemise vahendid on kohandatud masintõlke vajadusteks

Integreeritud tarkvara ja selle rakendused:

- luua inimene-masin-dialoogisüsteemid piiratud valdkondades, nt teabetelefonides (kõnetuvastus ja -süntees, dialoogimudelid, süntaks, semantika)
- luua abivahendid erivajadustega inimestele

2. Keeletehnoloogilised ressursid (korpused ja sõnastikud)

- arendada keele- ja kõnetehnoloogia jaoks vajalikke keeleressursse (süntaktiliste puude pank, semantiline andmebaas, leksikaalgrammatiline andmebaas jt sõnastike andmebaasid, freimileksikon, valdkonnaspetsiifilised ontoloogilised andmebaasid)
- viia sõnastikud standardsesse vormingusse ja muuta need korduvkasutatavateks andmebaasideks
- teha elektroonilised sõnastikud avalikult kasutatavateks
- uuendada kakskeelsete sõnastike põhja (eesti ja x-keele sõnastik) ja laiendada võimalusi kasutada seda eri rakendustes
- viia kõigi korpuste ja sõnastike taustakirjeldused elektroonilisse formaati ja muuta arvutil töödeldavaks
- arendada välja korpuste juurde kuuluv programmivarustus, mis lubab otsida, märgendada ja analüüsida mitmesuguseid keelelisi nähtusi. Korpused tuleb märgendada nii morfoloogiliselt kui ka süntaktiliselt
- luua eestikeelse veebi korpus ning dokumentide indekseerimise süsteem, mis võimaldab autorsuse määramist ja plagiaadi väljaselgitamist
- arendada statistilise masintõlke vajadusteks suuri paralleelkorpusi (Euroopa Liidu dokumendid, Eesti teadlaste tähtsaimad välissuhtluse valdkonnad)
- arendada edasi suulise eesti keele audio- ja

	videokorpust <ul style="list-style-type: none"> • arendada välja süstemaatiline internetikeele korpus • laiendada ja märgendada Eesti dialoogikorpust • täiendada õppijakeele korpust • luua ilukirjanduse tasakaalustatud korpus • arendada eesti teaduskeele korpust 					
Indikaatorid	Võrreldes arenenud keeletehnoloogiaga riikidega võimalus kasutada loomulikku kõnesünteesi, piiratud valdkondadele loodud kõnetuvastust, inimene-masin-dialoogisüsteemi ja masintõlke prototüüpi					

2010. aastal finantseeriti eesti keele keeletehnoloogilise toe arendamist 11 975 000 kr ulatuses.

Eesti keele keeletehnoloogilise toe arendamist on rahastatud riiklikust programmist „Eesti keele keeletehnoloogiline tugi 2006–2010”, jätkuprogramm on planeeritud aastateks 2011–2017.

Projektide rahastamise otsustab programmi juhtkomitee olenevalt taotluste kvaliteedist.

Eesti keele keeletehnoloogilise toe arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 58 525 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 119 000 000 kr.

Meede 4: eesti keele valdamise tagamine, eesti keelt väärtustavate hoiakute kujundamine ning eesti keele kasutamiseks võimaluste loomine eestikeelses üldhariduses *
(arengukava osa 6.1: eestikeelne üldharidus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
<p>Kõigi õpilaste eesti keelt ja eestikeelset kultuuriruumi väärtustav hoiak ning tänapäeva ühiskonna nõuetele vastav kõikide eesti keele osaoskuste valdamine, võimalused eesti keele aktiivseks ja passiivseks kasutamiseks.</p>	<p>Õppekavaarendus</p> <ul style="list-style-type: none"> • tagada riiklikus õppekavas heade õpitulemuste saavutamiseks piisav eesti keele õppe maht ja ajaressursi tõhus kasutamine • süvendada eesti keele õpetamise lõimitust teiste ainete õpetamisega • töötada välja ning viia ellu põhimõtted eesti keelt ja eestikeelset kultuuriruumi käsitlevate, eesti keelt väärtustavate ja selle kasutamise julgust suurendavate üldteadmiste senisest tõhusamaks andmiseks • töötada välja ja pakkuda valikkursusi, mille raames käsitletak eesti keele õppe atraktiivsust suurendavaid teemasid • rakendada alates 2011/2012. õppeaastast probleemipõhine alustekstide kasutamisega kaheosaline eesti keele riigieksam, mis koosneb (1) kirjandist ja (2) tekstimõistmise ülesannetest • jätkata eesti keele riigieksami arendamist suunas, mis soodustab keele sügavamat tundmaõppimist, oskuslikumat kasutamist ja eksamitulemuste objektiivsemat hindamist <p>Õpikud, sh eesti keele õpikud ja teised eesti keele alased materjalid</p> <ul style="list-style-type: none"> • analüüsida ilmunud õpikute kvaliteeti, informeerida üldsust analüüsi tulemustest, toetada õpikukäsikirjade koostamist • koostada veebipõhiseid ja eksamiarendusega, sealhulgas elektrooniliste eksamitega kooskõlastatud eesti keele õppematerjale ja toetada nende koolidele kättesaadavaks tegemist • laiendada õpilastele tasuta kättesaadava eesti keele alase info (sõnaraamatud, käsiraamatud, keeleajakirjad) levitamist 	5 197 000	9 100 000	7 650 000	7 833 000	53 000 000

internetis

- suurendada eestikeelsete veebipõhiste õppematerjalide hulka, seada eesmärgiks üldhariduse kõigi valdkondade õppesisu katmine vabalt kättesaadavate eestikeelsete veebimaterjalidega

Õpetajate välja- ja täiendusõpe

- suurendada koolieelsete lasteasutuste õpetajate, eesti keele ja kirjanduse õpetajate ja klassiõpetajate väljaõppes eesti keele komponendi ja *Estica*-alaste teadmiste osa
- täiendada eesti keele õpetajate väljaõpet kursustega, mis soodustavad eesti keele kui teise keele õpetamist
- võtta eesti keele väljendusõpetuse kursus (kolm Euroopa ainepunkti) kõikide pedagoogiliste erialade õppekavadesse, tagada õpetaja esmakoolituse õppekavade läbijate hea erialane ja üldine eesti keele väljendusoskus
- arendada Tallinna Ülikooli emakeeleõppe infokeskust
- arendada eesti keele ja kirjanduse õpetajate täiendusõpet eesti keele alaste teadmiste süvendamise suunas
- kehtestada eesti keele õpetajatele kohustusliku perioodilise erialase täienduskoolituse mahuks viie aasta jooksul kümme Euroopa ainepunkti; otsida võimalusi õppetöövaba erialase enesetäiendusaasta või -poolaasta süsteemi väljatöötamiseks ja järkjärguliseks rakendamiseks kõigile õpetajaile

Eesti keele õpetamine ja kooli keelekeskkond

- toetada eesti keele ainekava täitmist kõikide kohustuslike teemade osas, püüeldes õpilaste erinevaid mõtlemistüüpe arvesse võtva õpetuse poole
- tagada täisväärtuslik eesti keele ja eestikeelne õpe põhi- ja keskkooli tasemel ka neis Eesti regioonides, kus on väike eestlaskond
- luua võimalusi eesti keele rühmaõppeks
- juurutada eesti keele õpetamisel efektiivsemat, funktsionaalse keeleoskuse omandamist soodustavat

metoodikat

- parandada muu emakeelega õpilaste ja välismaalt Eestisse pöördunud eesti emakeelega õpilaste võimalusi eesti keele ja teiste ainete täisväärtuslikuks omandamiseks
- soodustada kõikide ainete õpetajate eesti keele alase teadlikkuse kasvu ning luua neile võimalusi eesti keele alaseks täiendusõppeks
- parandada koolide eesti keele keskkonda (kodulehed, infotahvlid, dokumentatsioon, arvutitarkvara jm) ning luua lisavõimalusi eesti keele heatasemeliseks kasutamiseks
- soodustada eesti keele ja teiste ainete õpetajate keelealast koostööd

Õppetööväline eesti keele alane tegevus

- jätkata põhi- ja keskkooliõpilaste eesti keele olümpiaadide korraldamist
- arendada eesti keele kursusi kõrgkoolide teaduskoolide juures
- toetada õpetajaid ja õpilasi õppetöövälises eesti keele alases tegevuses
- toetada eesti keelt käsitlevaid ja eestikeelset loomingut avaldavaid ajakirjandusväljaandeid ning eestikeelse loomingu võistlusi
- arendada eesti keele ja kirjanduse alaseid tele- ja raadiomänge ning ajaleheviktoreid
- koostada ja levitada eestikeelset arvutisuhtlust võimaldavaid mänge ja klippe ning algatada sellealast rahvusvahelist koostööd
- toetada eesti keele õpetamist ja levitada sellealast infot välismaal

Õpetajate kooliväline tegevus

- soodustada eesti keele õpetajate erialaste kontaktide tihenemist omavahel ja teiste õpetajatega
- toetada emakeeleõpetajate osalust eesti keele küsimuste arutamisel ja probleemidele lahenduse leidmisel

	<ul style="list-style-type: none"> propageerida eesti keele õpetaja elukutset 					
Indikaatorid	Hea või väga hea emakeeleoskusega esmakursuslaste osakaal kõrgkoolis Üldhariduskooli eesti keele riigieksami keskmine hinne					

* Rakendusplaanis ei kajastu riikliku õppekava alusel toimuv eesti keele õpetamine eesti õppekeelega koolieelsetes lasteasutustes ja eestikeelsetes üldhariduskoolides.

2010. aastal on eesti keele alaste arendus- ja tugitegevuste arendamiseks eestikeelses üldhariduskoolis ette nähtud hinnanguliselt 5 200 000 kr.

Riikliku õppekava väliseid eesti keele alaseid arendus- ja tugitegevusi eestikeelses üldhariduskoolis rahastatakse peamiselt Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvest koostöölepingute alusel, mis on sõlmitud vastutavate täitjatega. 2011. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöölepinguteks ette 3 818 000 kr, mis jaguneb järgmiselt: Tartu Ülikool 2 035 000 kr, Eesti Instituut 490 000 kr, Eesti Emakeeleõpetajate Selts 295 000 kr, Tallinna Ülikool 285 000 kr, Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus 200 000 kr, Emakeele Selts 178 000 kr, MTÜ Hea Laps 155 000 kr, SA Archimedes 100 000 kr, Eesti Keele Instituut 30 000 kr, Fenno-Ugria SA 10 000 kr ning teised partnerid 40 000 kr. Keeleosakonna korraldustegevuseks nähakse 2011. aastal ette 209 000 kr ning teiste asutuste (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus „Meie inimesed”, Tiigrihüppe Sihtasutus, maakondade haridusosakonnad) eelarvetes nähakse ette kokku 1 170 000 kr.

2012. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöölepingute alusel ette 6 113 000 kr, mis jaguneb järgmiselt: Tartu Ülikool 2 257 000 kr, Eesti Instituut 590 000 kr, Eesti Emakeeleõpetajate Selts 362 000 kr, Tallinna Ülikool 289 000 kr, Emakeele Selts 450 000 kr, MTÜ Hea Laps 155 000 kr, SA Archimedes 100 000 kr, Eesti Keele Instituut 30 000 kr, Fenno-Ugria SA 10 000 kr ning teised partnerid 1 870 000 kr. Keeleosakonna korraldustegevuseks nähakse 2012. aastal ette 779 000 kr ning teiste asutuste (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus „Meie inimesed”, Tiigrihüppe Sihtasutus, maakondade haridusosakonnad) eelarvetes nähakse ette kokku 2 290 000 kr.

2013. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöölepingute alusel ette 4 237 000 kr, mis jaguneb järgmiselt: Tartu Ülikool 2 178 000 kr, Eesti Instituut 660 000 kr, Eesti Emakeeleõpetajate Selts 401 600 kr, Tallinna Ülikool 395 000 kr, Emakeele Selts 193 400 kr, MTÜ Hea Laps 161 000 kr, SA Archimedes 120 000 kr, Fenno-Ugria SA 10 000 kr ning teised partnerid 118 000 kr. Keeleosakonna korraldustegevuseks nähakse 2013. aastal ette 349 000 kr ning teiste asutuste (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus „Meie inimesed”, Tiigrihüppe Sihtasutus, maakondade haridusosakonnad) eelarvetes nähakse ette kokku 3 140 000 kr.

2014. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi koostöölepingute alusel ette 4 214 000 kr, mis jaguneb järgmiselt: Tartu Ülikool 2 251 000 kr, Eesti Instituut 660 000 kr, Eesti Emakeeleõpetajate Selts 403 600 kr, Tallinna Ülikool 267 000 kr, Emakeele Selts 193 400 kr, MTÜ Hea Laps 161 000 kr, SA Archimedes 120 000 kr, Fenno-Ugria SA 10 000 kr ning teised partnerid 118 000 kr. Keeleosakonna korraldustegevuseks nähakse 2014. aastal ette 349 000 kr ning teiste asutuste (Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus „Meie inimesed”, Tiigrihüppe Sihtasutus, maakondade haridusosakonnad, Kultuuriministeerium) eelarvetes nähakse ette kokku 3 340 000 kr.

Eestikeelse üldhariduse arendus- ja tugitegevusteks nähakse aastaks 2011–2014 ette 29 780 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastaks 2011–2017 on 53 000 000 kr.

Meede 5: eesti keele oskuse tagamine ning eesti keelt väärtustavate hoiakute kujundamine muukeelses üldhariduses *

(arengukava osa 6.2: eesti keel muukeelses üldhariduses)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
<p>Muukeelse põhikooli lõpetajate eesti keele oskus on tasemel B2 ja gümnaasiumilõpetajatel tasemel C1.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • luua eesti keele sõbralik õhkkond ja anda algteadmised eesti keelest muukeelses lasteaias • alustada osalist eestikeelset aineõpet vene õppekeelega põhikoolis alates 2015/2016. õppeaastast • parandada eesti keele mainet muukeelses koolis • arendada ja korraldada eesti keele kui võõrkeele õpetajate ja keelekümbluskoolide tegevõpetajate täiendusõpet, töötada selleks välja kursused ja õppekavad • toetada keelemapi kasutamist • arendada ja toetada eesti keeles õpetavate aineõpetajate ainealase eesti keele täiendusõpet, sealhulgas toetada õpetajate eesti keele õpet mentoriprogrammidega • arendada ja toetada kakskeelse hariduse mudeleid, sealhulgas keelekümblust, lõimitud aine- ja keeleõpet (LAK-õpe) • jätkata vene õppekeelega koolide eesti keeles õpetavate õpetajate täiendusõpet LAK-õppe metoodika vallas • arendada välja koolitusmoodulid, mille abil kujundada vene õppekeelega koolide vene keeles aineid õpetavates õpetajates positiivset hoiakut eesti keele ja eestikeelse aineõppe suhtes • jätkata Euroopa Nõukogu keeleoskustasemetele vastavate keeleeksamite väljatöötamist • arendada ja rakendada juba olemas olevaid programme, mis aitavad uusimmigrantidel kohaneda • arendada välja mitmekultuurilise hariduse moodulid ja tagada, et kõik õpetajakoolituse läbinud noored õpetajad omandaksid teadmised ja oskused, mis on vajalikud eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eestikeelses õppes • töötada välja abinõud, mis tagavad eesti keele kui võõrkeele õpetaja kvalifikatsiooniga õpetajate olemasolu piirkondades, kus eesti keele keskkond peaaegu puudub; laiendada vene õppekeelega koolide õpetajate võimalusi töötada ajutiselt 	10 039 000	9 990 000	11 035 000	9 230 000	73 000 000

	eestikeelses keskkonnas <ul style="list-style-type: none"> • laiendada eesti keele õpet mitteformaalses keskkonnas 					
Indikaatorid	Eesti keele kui teise keele riigieksami vähemalt 60% tulemusega sooritanute osakaal eksamil käinud gümnaasiumilõpetajate arvust					

* Rakendusplaanis ei kajastu riikliku õppekava alusel toimuv eesti keele õpetamine muukeelses koolis.

2010. aastaks on eesti keele õppe arendamiseks muukeelses üldhariduses ette nähtud 12 204 800 kr.

Sellest 3 509 800 krooni koolieelsetele lasteasutustele, et tagada 0,25 eesti keele õpetaja kohta 2 rühma kohta.

Riikliku õppekava väliseid eesti keele alaseid arendus- ja tugitegevusi muukeelses koolis rahastatakse peamiselt Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvest, Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse „Meie inimesed” ning Euroopa Sotsiaalfondi projektidest ja muudest allikatest. Aastaks 2011–2014 on välja toodud esialgsed summad, kuna mitme tegevuse puhul on otsused veel tegemata.

2011. aastaks nähakse eesti keele õpetaja koha finantseerimiseks muukeelsetes lasteasutustes ette 3 509 000 kr, eesti keele kui võõrkeele õpetajate täiendusõppeks 150 000 kr, keelekümbeluskoolide tegevõpetajate täiendusõppeks 1 200 000 kr, eesti keeles õpetavate aineõpetajate ainealase eesti keele täiendusõppeks 2 000 000 kr, kakskeelse hariduse mudelite arendamiseks 200 000 kr, vene õppekeelega koolide eesti keeles õpetavate õpetajate täiendusõppeks LAK-õppe metoodika vallas 2 300 000 kr, õpetajakoolituse läbinud noorte õpetajate koolitamiseks tööks eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eestikeelses õppes 680 000 kr, kokku 6 530 000 kr.

2012. aastaks nähakse eesti keele õpetaja koha finantseerimiseks muukeelsetes lasteasutustes ette 3 700 000 kr, eesti keele kui võõrkeele õpetajate täiendusõppeks 250 000 kr, keelekümblyuskoolide tegevõpetajate täiendusõppeks 1 200 000 kr, eesti keeles õpetavate aineõpetajate ainealase eesti keele täiendusõppeks 2 000 000 kr, kakskeelse hariduse mudelite arendamiseks 200 000 kr, vene õppekeelega koolide eesti keeles õpetavate õpetajate täiendusõppeks LAK-õppe metoodika vallas 2 000 000 kr, õpetajakoolituse läbinud noorte õpetajate koolitamiseks tööks eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eestikeelses õppes 640 000 kr, kokku 6 290 000 kr.

2013. aastaks nähakse eesti keele õpetaja koha finantseerimiseks muukeelsetes lasteasutustes ette 3 885 000 kr, eesti keele kui võõrkeele õpetajate täiendusõppeks 250 000 kr, keelekümblyuskoolide tegevõpetajate täiendusõppeks 1 200 000 kr, eesti keeles õpetavate aineõpetajate ainealase eesti keele täiendusõppeks 2 000 000 kr, kakskeelse hariduse mudelite arendamiseks 200 000 kr, vene õppekeelega koolide eesti keeles õpetavate õpetajate täiendusõppeks LAK-õppe metoodika vallas 2 000 000 kr, õpetajakoolituse läbinud noorte õpetajate koolitamiseks tööks eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eestikeelses õppes 1 500 000 kr, kokku 7 150 000 kr.

2014. aastaks nähakse eesti keele õpetaja koha finantseerimiseks muukeelsetes lasteasutustes ette 4 080 000 kr, eesti keele kui võõrkeele õpetajate täiendusõppeks 250 000 kr, keelekümblyuskoolide tegevõpetajate täiendusõppeks 1 200 000 kr, kakskeelse hariduse mudelite arendamiseks 200 000 kr, vene õppekeelega koolide eesti keeles õpetavate õpetajate täiendusõppeks LAK-õppe metoodika vallas 2 000 000 kr, õpetajakoolituse läbinud noorte õpetajate koolitamiseks tööks eesti keelest erineva emakeelega õpilaste eestikeelses õppes 1 500 000 kr, kokku 5 150 000 kr.

Eesti keele õppe arendamiseks muukeelses üldhariduses nähakse aastateks 2011–2014 ette 40 294 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastaiks 2011–2017 on 73 000 000 kr.

Meede 6: kutsehariduse õpilaste eesti keele oskuse tagamine

(arengukava osa 6.3: kutseharidus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Kutseõppeasutuste keeleõpe annab õppekavale vastavad tulemused.	<ul style="list-style-type: none">• pakkuda kutseõppuritele erialase eesti keele ja eesti keele kui võõrkeele õpet tööks vajalikul tasemel• analüüsida eesti keele õppe olukorda vene õppekeelega rühmades, ajakohastada eesti keele oskuse nõuded ning korraldada lõimitud eriala- ja keeleõppe täienduskoolitust kutseõppeasutuste juhtidele ja õpetajatele• teha vene õppekeelega rühmade õppuritele ja vastavatel erialadel töötavatele täiskasvanutele eestikeelse kutseeksami ettevalmistuskursusi, toetada õppurite praktiseerimist eestikeelses töökeskkonnas• arendada välja keelemapi mudel täiskasvanud õppijale	2 200 000	3 700 000	3 700 000	3 700 000	22 200 000
Indikaatorid	Eesti keele tasemeeksami sooritanute osakaal kõigist eesti keele tasemeeksamit teinud kutseõppuritest					

2010. aastaks on eesti keele õppe arendamiseks kutsehariduses ette nähtud 5 800 000 kr.

Kutsehariduse valdkonna tegevusi rahastatakse lähtuvalt Euroopa Sotsiaalfondi programmist „Keeleõppe arendamine 2007–2010”. Uus programm algab 2011. aastal, kuid selle tegevused ja summad on alles kindlaks määramata.

Eesti keele õppe arendamiseks kutsehariduses nähakse aastaiks 2011–2014 ette 13 300 000 kr.**Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 22 200 000 kr.**

Meede 7: eesti keele oskuse ja väärtustamise arendamine ning eestikeelsuse säilitamine kõrghariduses ja teadustegevuses

(arengukava osa 6.4: kõrgharidus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
<p>Kõrgkoolilõpetajate eesti keele oskuse kõrget taset tagav eestikeelne kõrgharidus on olemas kõigil õppeastmetel kõigis õppekavariühmades, kusjuures toetatakse ka võõrkeelse õppe võimalusi;</p> <p>tähtsamad teadustulemused avaldatakse ka eesti keeles, säilitades ja arendades eesti teaduskeelt, vältides mis tahes teadusala täielikku võõrkeelestumist.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • seadustada eestikeelse õppe säilimine kõigis õppekavariühmades kõigil õppeastmetel • kehtestada nõue, et võõrkeelsele bakalaureuse-, magistri- või doktoritööle lisatakse ammendav kokkuvõte eesti keeles, doktoritöö puhul teadussuuna teadusartikli mahus • määratleda õppekeele ja muude keelte suhe õppekavas • tagada eestikeelsetes õppekavades ette nähtud eestikeelne õppetöö • selgitada eesti keele spetsialistide vajadus ning tagada nende väljaõpe, esitades suunatud riigitellimuse Tartu Ülikooli ja Tallinna Ülikooli eesti keele erialade õppekavadele kõigil õppeastmetel • kehtestada eesti keele erialade õpetamise tegelikele kuludele vastavad erialakoefitsiendid • töötada välja põhimõtted, mille alusel kehtestada muukeelse gümnaasiumi lõpetanutele nõuded kõrgkooli sisseastumiseks vajaliku eesti keele oskuse kohta • toetada eesti erialakeele ja akadeemilise väljendusoskuse õpetamist ning muukeelsete üliõpilaste keeletuge • käivitada eesti kirjakeele täiendusõppe süsteem välismaal keskhariduse saanud üliõpilastele • katta erialad oskussõnastike ning eestikeelse õppekirjandusega • väärtustada uurimistulemuste avaldamist eesti keeles; hoides kõrgel eestikeelsete teadusväljaannete taset, taotleda jätkuvalt nende kajastamist rahvusvahelistes andmebaasides, samuti taotleda rahvusvahelise levikuga eestikeelsetele teadusväljaannetele kõrgemat hindamist teaduspublikatsioonide hierarhias • jätkata eestikeelse teadust populariseeriva tegevuse toetamist 	9 892 000	11 800 000	16 300 000	19 800 000	130 000 000

	<ul style="list-style-type: none"> • jätkata paindlike eesti keele õpetamise ja keeleoskuse kontrollimise meetodite arendamist ja rakendamist 					
Indikaatorid	Eestikeelseid õppekavasid sisaldavate õppekavarühmade osakaal kõigist õppekavarühmadest Kaitstud võõrkeelseid doktoritöid erialase teaduspublikatsiooni mahus eestikeelse resümeega või eestikeelseid doktoritöid kõigist doktoritöödest					

2010. aastal finantseeritakse eesti keelega seotud tegevusi kõrghariduses 9 892 000 kr ulatuses.

See jaguneb järgmiselt. Eesti keele spetsialistide riigitellimus on hinnanguliselt 6 000 000 kr. Riiklik programm „Eesti keel ja kultuurimälu (2009–2013)” näeb kõrgetasemeliste humanitaarväljaannete (mille hulgas on eestikeelseid väljaandeid) toetamiseks 2010. aastal ette 250 000 kr, rahastus on tagatud kuni 2013. aastani.

Riiklik programm „Eestikeelsete kõrgkooliõpikute koostamine ja väljaandmine (2008–2012)” näeb 2010. aastaks ette 3 322 000 kr, rahastus on tagatud kuni 2012. aastani.

Lisaks on SA-le Archimedes ette nähtud teaduse populariseerimise auhinna fond (2009. aastal oli see 320 000 kr).

Eesti keele õpetamise ja keeleoskuse kontrollimise meetodite arendamist on rahastanud Haridus- ja Teadusministeerium ning Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus „Meie inimesed“.

Eestikeelse kõrghariduse arendamiseks nähakse aastaks 2011–2014 ette 57 729 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 130 000 000 kr.

Meede 8: eesti keele piirkondlike erikujude arendamine Eestis

(arengukava osa 7.1: eesti keele piirkondlikud erikujud Eestis)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Eesti keele piirkondlikud erikujud toimivad kultuuriväärtuse ning igapäevaelu osana, eesti kirjakeele arendamise ühe allikana ja kohaliku eesti identiteedi kandjana.	<ul style="list-style-type: none"> • algatada kogu Eestit hõlmavaid riiklikke programme eesti murrete ja kohaliku kultuuri velmamiseks ning arendamiseks • soodustada eesti murrete kasutamist kohalikus asjaajamises, avalikel siltidel, viitadel, kuulutustes, teadaannetes ja reklaamis • jätkata eesti murrete õpetamist üldhariduskoolides ja teistes õppeasutustes ning vastava õppekirjanduse koostamist • toetada võimalust õpetada eesti murdeid riikliku õppekava raames • arendada kõrgkoolides eesti murrete alase välja- ja täiendusõppe võimalusi • jätkata eesti murrete alast teadus- ja arendustegevust (vt ka eesti keele uurimine) • toetada murrete kasutamist meedias ja regionaalkultuuri projekte 	4 250 000	4 250 000	4 700 000	5 200 000	34 000 000
Indikaatorid	Murdekeelsete tele- ja raadiosaadete maht nädalas Murdekeelsete trükiste arv Murdekeelsetel massiüritustel osalejate arv Koolinoorte esitatud murdekeelsete võistlustööde arv					

2010. aastaks on eesti keele piirkondlike erikujude arendamiseks ette nähtud 4 250 000 kr.

Aastateks 2011 ja 2012 nähakse ette 4 250 000 kr, sh Kultuuriministeriumi programmide kaudu kummalgi aastal 3 350 000 kr. Haridus- ja Teadusministeriumi eelarves nähakse Eesti Keele Instituudile ette 750 000 kr murdesõnaraamatu koostamiseks ning Tartu Ülikoolile murretealaseks täiendusõppeks 150 000 kr.

2013. ja 2014. aastal kavandatakse eraldised programmidele järgmiselt: Kultuuriministeriumi programmide kaudu vastavalt 3 500 000 kr ja 4 000 000 kr, kummalgi aastal Eesti Keele Instituudile 1 000 000 kr ning Tartu Ülikoolile 200 000 kr.

Aastaiks 2015–2017 nähakse Kultuuriministeriumi programmideks ette 4 000 000 kr aastas, Eesti Keele Instituudile 1 050 000 kr ning Tartu Ülikoolile 200 000 kr aastas.

Eesti keele piirkondlike erikujude arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 18 400 000 kr.
Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 34 000 000 kr.

Meede 9: väliseestlaste eesti keele oskuse säilimise toetamine

(arengukava osa 7.2: väliseestlaste eesti keel)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Välismaal olevatel eestlastel on säilinud eesti keele oskus.	<ul style="list-style-type: none">toetada eesti keele ja eesti keeles õpetamist, internetipõhiste õpivõimaluste loomist välismaa koolides ning väliseestlaste õppimist Eestissoodustada eestikeelse teabe kättesaadavust välismaal (trüki- ja elektrooniline meedia)teha väliseesti noortele, sealhulgas välismaa ülikoolides õppivatele noortele keelepäevi, mis tutvustavad eesti keelt ja keelepoliitikat ning motiveerivad Eestisse naasma; otsida keelepäevadele uusi vorme, korraldada neid koos muude ürituste ja partneritegatalletada ja uurida väliseestlaste keelekasutust ning välismaal asuvat eesti keele materjali	6 500 000	6 600 000	7 100 000	8 000 000	52 200 000
Indikaatorid	Väliseestlasi osalemas eesti keele õppes ja päevadel Eestis ja välismaal					

2010. aastal rahastatakse väliseestlaste eesti keele toetamist 6 500 000 kr ulatuses.

2011. aastaks nähakse ette samuti 6 500 000 kr. Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvesse on arvestatud 2 600 000 kr eesti keele õppeks välismaal, 2 800 000 kr väliseesti noorte keeleõppeks Eestis, 1 100 000 kr keelepäevade ja -laagrite korraldamiseks.

2012. aastal suurendatakse võrreldes 2011. aastaga keelepäevade ja -laagrite korraldamise finantseerimist 100 000 kr võrra.

2013. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarves ette 2 800 000 kr eesti keele õppeks välismaal, 2 800 000 kr väliseesti noorte keeleõppeks Eestis, 1 500 000 kr keelepäevade ja -laagrite korraldamiseks.

2014. aastal nähakse Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarves ette 3 000 000 kr eesti keele õppeks välismaal, 3 000 000 kr väliseesti noorte keeleõppeks Eestis, 2 000 000 kr keelepäevade ja -laagrite korraldamiseks.

2015. aastal finantseeritakse kõiki tegevusi 2014. aastaga samas mahus. Ka aastail 2016–2017 planeeritakse kõiki tegevusi finantseerida samas mahus kui 2014. aastal.

Väliseestlaste eesti keele toetamiseks nähakse aastail 2011–2014 ette 28 200 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 52 200 000 kr.

Meede 10: viipekeele ja keeleliste erivajadustega inimeste keelekasutuse toetamine

(arengukava osa 7.3: viipekeel ja keeleliste erivajadustega inimeste keelekasutus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Määrata kindlaks keeleliste erivajadustega inimrühmad, arendada välja süsteemne viipekeele õpe ja uurimine ning tagada vajalikud tõlketeenused.	<ul style="list-style-type: none"> täpsustada keeleliste erivajadustega inimrühmade (kurdid ja vaegkuuljad, pimedad, pimekurdid, düslektikud, afaasikud, düsartrikud) määratlused ning selgitada rühmade suurus tagada kurtidele lastele võimalus valida eestikeelne või eesti- ja viipekeelne haridus tagada kurtide koolides eesti viipekeele õpetamine kõikides klassides arendada eesti viipekeelt; töötada välja õppe- ja ainekavad eesti viipekeele kui esimese keele õpetamiseks; arendada eesti viipekeele kui teise keele õpetamise metoodikat tagada keeleliste erivajadustega inimestele tehnilised vahendid (nt lühisõnumi saatmiseks), mis võimaldavad edastada hädaabiteateid häirekeskusele arendada viipekeele tõlketeenus (sh kirjutustõlke teenus) kogu riiki katvaks süsteemiks, et operatiivne tõlketeenus oleks igale kuulmispuudega inimesele kättesaadav arendada välja digiteleviseiooni võimalused (tõlkida eesti viipekeelde vähemalt 10% Eesti telekanalite saadetest, varustada eesti subtiitritega vähemalt 10% eestikeelsetest originaalsaadetest ning lisada osale avalik-õigusliku televisiooni saadetest subtiitrid, mis edastavad diktoriteksti tihendatud kujul) 	7 000 000	8 100 000	8 600 000	7 600 000	54 100 000
Indikaatorid	Viipekeelde tõlgitud TV-saadete maht					

2010. aastaks on viipekeele uurimiseks, arendamiseks ja õpetamiseks ning keeleliste erivajadustega inimeste keeleõiguste tagamiseks ette nähtud u 7 000 000 kr.

2011. aastaks nähakse ette 7 000 000 kr, sellest 500 000 kr on arvestatud Sotsiaalministeeriumi eelarvesse keeleliste erivajadustega inimrühmadele, 2 200 000 kr Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvesse keeleliste erivajadustega isikute haridusele, 500 000 kr Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Päästeametile keeleliste erivajadustega inimestele hädaabi teenusele juurdepääsu tagamiseks, 1 800 000 kr Haridus- ja Teadusministeeriumile suulise ja kirjaliku tõlke jaoks ning 2 000 000 kr Eesti Rahvusringhäälingule viipekeelde tõlkimise ning subtiitrite jaoks.

2012. aastaks nähakse ette 8 100 000 kr, sellest 2 600 000 kr Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvesse keeleliste erivajadustega isikute haridusele, 1 000 000 kr Majandus- ja

Kommunikatsiooniministeeriumile ning Päästeametile hädaabivahendite soetamiseks, 2 000 000 kr Haridus- ja Teadusministeeriumile suulise ja kirjaliku tõlke jaoks ning 2 500 000 kr Eesti Rahvusringhäälingule viipekeelde tõlkimise ning subtiitrite jaoks.

Haridus- ja Teadusministeeriumile 2012. aastal suulise ja kirjaliku tõlke jaoks eraldatavat 2 000 000 kr kavatakse 2013. aastal suurendada 2 500 000 kroonini.

2014. aastal finantseeritakse keeleliste erivajadustega isikute haridust Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarve kaudu 2 600 000 kr ulatuses ning suulist ja kirjalikku tõlget 2 500 000 kr ulatuses. 2 500 000 kr plaanitakse eraldada Eesti Rahvusringhäälingule tõlke ning subtiitrite jaoks telesaadetes.

Aastail 2015–2017 plaanitakse kõnealuseid tegevusvaldkondi finantseerida samas ulatuses kui 2014. aastal.

Viipekeele uurimiseks, arendamiseks ja õpetamiseks ning keeleliste erivajadustega inimeste keeleõiguste tagamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 31 300 000 kr. Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 54 100 000 kr.

Meede 11: eesti keele arendamine võõrkeelte kontekstis ning eesti keele rahvusvahelise esindatuse tagamine

(arengukava osa 8: eesti keel mitmekeelses maailmas)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Eesti keele ja kultuuri tuntus teistes riikides ning teiste keelte ja kultuuride tuntus Eestis on suurenenud.	<ul style="list-style-type: none"> • arendada mitmekülgset rahvusvahelist keelekoostööd • arendada välisõppe programmi alusel aktiivselt eesti keele akadeemilist välisõpet • selgitada tõlkide ja tõlkijate vajadus ning koolitada neid vajalikul arvul • toetada eesti keele ja võõrkeelte kontrastiivuuringu • anda välja kakskeelseid sõnaraamatuid • suurendada võõrkeelte õppekavades eesti keele osatähtsust • tagada kõigi õpetajate eesti keele ja võõrkeelte oskus • tagada keeleõpetajate koolituse kvaliteet ja parandada ühiskonnas keeleõpetajate mainet • arendada täiskasvanud keeleõppija eesti keele mudelit • lõimida järgmises eesti keele arengukavas eesti keele ja võõrkeelte alane tegevus • jätkata Euroopa Nõukogu keeleoskustasemetek rakendamist ning testimise oskusteavet toetavate uuringute korraldamist 	15 745 900	16 603 500	18 588 500	20 638 500	140 000 000
Indikaatorid	Eesti keele akadeemilise välisõppe õpetuskeskuste arv väljaspool Eestit					

2010. aastal finantseeritakse arengukavas planeeritud tegevusi 15 044 677 kr ulatuses.

See jaguneb järgmiselt: rahvusvahelise keelekoostöö arendamine 1 573 000 kr (sh 656 000 liikmemaksud); Eesti võõrkeelte strateegia rakendamine 1 255 000 kr (summa ei sisaldu eesti keele arendamise strateegia eelarves); eesti keele akadeemilise välisõppe arendamine 5 179 000 kr ja eesti keele välisõppe arendamine (rahvuskaslaste programmi kaudu) 6 623 900 kr (sellest 350 000 kr on Kultuuriministeeriumi eelarves laste keelelaagrite korraldamiseks Eestis; 400 000 kr on kavandatud keelepäevade korraldamiseks väljaspool Eestit) – kokku 11 802 900 kr; kakskeelsete sõnaraamatute väljaandmine 413 800 kr (sh soome-ugri programmist 3 × 65 000 kr = 195 000 kr ning programmist „Eesti keel ja kultuurimälu” 218 800 kr).

Meetme tegevusi finantseeritakse peamiselt Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvest, sh riiklikest programmidest („Eestikeelse terminoloogia toetamine 2008–2012”, „Eesti keele ja kultuuri akadeemilise välisõppe programm 2011–2017”, „Rahvuskaslaste programm 2009–2013”, „Eesti keel ja kultuurimälu 2009–2013”, „Soome-ugri keelte alane arendustegevus 2010–2014” jt).

Rahvusvahelise keelekoostöö arendamiseks (osalemine Grazi Euroopa Nüüdiskeelte Keskuse töös, Euroopa Komisjoni Euroopa keeleõppe tunnuskirja programmis, keelelise mitmekesisuse edendamise võrgustiku (NPLD) töös ning Euroopa Komisjoni algatatud rahvusvahelises keeleoskuse uuringus (2009–2012)) nähakse aastaiks 2011–2014 ette vastavalt 2 273 000, 1 038 500, 793 500 ning 793 500 kr, kokku 4 898 500 kr (2011. aasta eelarves on rahvusvahelises keeleoskuse uuringus osalemiseks ette nähtud suurem summa kui 2010. aastal, see summa on kavandatud Euroopa Sotsiaalfondi vahenditest).

Eesti võõrkeelte strateegia (2009–2015) rakendamiseks nähakse võõrkeelte strateegia rakenduskava ning riigieelarve strateegia alusel aastaiks 2011–2014 ette 1 255 000, 1 900 000, 2 400 000 ning 2 900 000 kr, kokku 8 455 000 kr.

Eesti keele välisõppe (sh akadeemiline välisõpe) arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette vastavalt 11 802 900, 13 350 000, 15 050 000 ning 16 600 000 kr, kokku 56 802 900 kr. Kakskeelsete sõnaraamatute (suur eesti-prantsuse sõnaraamat, eesti-soome sõnaraamat, eesti-udmurdi sõnaraamat, eesti-komi sõnaraamat, eesti-mari sõnaraamat) koostamiseks ja väljaandmiseks nähakse aastaiks 2011 ja 2012 ette 415 000 kr, aastaiks 2013 ja 2014 nähakse ette 445 000 kr, kokku 2011–2014 aastaks 1 720 000 kr.

Rahvusvahelise keelekoostöö arendamiseks ja eesti keele alaste tegevuste toetamiseks välismaal nähakse aastaiks 2011–2014 ette 71 576 400 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 140 000 000 kr.

Meede 12: keeleseaduse täitmise järelevalve

(arengukava osa 9: keeleseaduse täitmise järelevalve)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Tõhus järelevalve kehtestatud nõuete täitmise üle kõikides olulistes keeleseadusega hõlmatud keelekasutusvaldkondades.	<p>Järelevalve korraldus:</p> <ul style="list-style-type: none">• jätkata järelevalvet tööalase keeleoskuse nõuete täitmise üle vähemalt senises mahus, pöörates peatähelepanu avaliku sektori töötajate (pedagoogid, avalikud teenistujad, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste töötajad, avalik-õiguslike juriidiliste isikute asutuste töötajad), erasektoris hõivatud teenindajate ning elanikkonna turvalisuse tagamisega seotud töötajate keeleoskusele• tõhustada järelevalvet ametliku keelekasutuse eesti kirjakeele normile vastavuse, avaliku teabe eestikeelsuse ning avaliku keelekasutuse korrektsuse üle <p>Õiguslik reguleerimine:</p> <ul style="list-style-type: none">• täiendada keeleseadust sätetega, mis reguleerivad või täpsustavad veebilehtede, kaubamärkide avalikul eksponeerimisel edastatava avaliku teabe, lepingute ning teiste oluliste valdkondade keelekasutust; meediaväljaannete puhul sätestada nõue järgida keelekasutuse head tava• siduda tööloa saamine täidetaval ametikohal nõutava eesti keele oskuse omamise, kohustusliku keeleõppe läbimise või keeleõppes osalemisega• soodustada ettevõtettenimede registreerimise kohustuse ja sellega kaasneva nõustamise kaudu eestipäraste ettevõtettenimede kasutamist• täiendada alkoholiseadust nõudega, et alkoholitoodete müügil tagatakse tarbijale kirjalik eestikeelne teave• analüüsida võimalust ja võimaluse korral sätestada poliitilise reklaami eestikeelsuse nõue, keelamata seejuures võõrkeelset reklaami, ning saavutada venekeelse elanikkonna enamusega kohalikes omavalitsustes volikogude eestikeelne töö• vaadata üle Keeleinspektiooni järelevalvepädevus keeleseaduses	4 075 425	4 930 000	5 177 000	5 436 000	36 733 000

	ning täiendada seda vajalike sätetega (sh järelevalve kvaliteedinõuete täitmise üle nendes koolitusasutustes, mis tegelevad täiskasvanute riigikeeleõppega)					
Indikaatorid	Järelevamenetluste arv aastas Tuvastatud rikkumiste osakaal					

2010. aastal on Keeleinspektiooni eelarve 4 075 425 kr.

Keeleinspektiooni tegevuskulusid finantseeritakse riigieelarvest.

Keeleinspektiooni eelarve kasv on planeeritud selliselt, et viia eelarve ajavahemikul 2015–2017 taas 2008. aasta tasemele, milleks oli 5 570 000 kr.

Keeleseaduse täitmise järelevalveks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 19 618 425 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 36 733 000 kr.

Meede 13: keeleteavitus

(arengukava osa 10: keeleteavitus)

Strateegiline eesmärk	Ülesanded ja tegevused	Maksumus 2011	Maksumus 2012	Maksumus 2013	Maksumus 2014	Meetme kogumaksumus 2011–2017
Tõhus, mitmekülgne ja kaasav keeleteavitus.	<ul style="list-style-type: none"> informeerida keeletekasutajaid nüüdisaegsetest keeleressurssidest võtta riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustes, sealhulgas välisesindustes, samuti teistes avalikes huvides tegutsevates asutustes kasutusele eestikeelne tarbetarkvara aidata luua ning kinnistada uute rakenduste kasutamise harjumust suurendada üldist keeleteadlikkust avaliku keeletekasutuse valdkonnas jätkata F. J. Wiedemanni keeleauhinna ja aasta keeleteo auhinna väljaandmist ning nendega seotud ürituste korraldamist väärtustada eestikeelset eneseväljendust uutes suhtluskanalites toetada eesti keele kasutamist kultuuridevahelises suhtluses väärtustada eesti keele piirkondlikke, etnilisi, sotsiaalseid ja kultuurilisi allkeeli keele väljendusrikkuse allikana ja toetada nende laiemat kasutamist teavitada üldsust eesti keele arengukava raames tehtud tööst ja saavutatud tulemustest teadvustada ja edendada eesti keele arengukava üldrahvaliku arenguprogrammina kaasata ühiskond üldrahvalike algatuste kaudu sobival viisil eesti keele arengukava elluviimisesse 	980 000	1 000 000	1 100 000	1 200 000	8 400 000
Indikaatorid	Aasta keeleteo valimisel osalejate arv					

2010. aastal finantseeriti keeleteavitus valdkonna tegevusi Haridus- ja Teadusministeeriumi eelarvest hinnanguliselt 980 000 kr ulatuses.

See summa jaguneb järgmiselt: Wiedemanni keeleauhinna ja keeleteo auhinna väljaandmiseks on planeeritud 650 000 kr; väärtusarendusprogrammi keelehoiakutega seotud tegevusteks 150 000 kr; meediategevusele, sealhulgas olulisemadena Keele Infolehe väljaandmisele ning Lasteveebi toimetamisele on planeeritud 170 000 kr.

Kulutusi on teinud ka ülikoolid ja arendusasutused, kuid täpseid summasid pole võimalik määratleda.

2011. aastaks nähakse ette finantseerimine samas mahus kui 2010. aastal, edasi nähakse ette väike eelarve kasv.

Keeleteavitus arendamiseks nähakse aastaiks 2011–2014 ette 4 280 000 kr.

Rahastuse eeldatav kogumaht aastail 2011–2017 on 8 400 000 kr.

Kokkuvõte rakendusplaanis kirjeldatud tegevuste finantseerimisest.

2010. aastal finantseeritakse käesolevas rakendusplaanis kirjeldatud eesti keele alaseid tegevusi 110 706 902 kr ulatuses.

„Eesti keele arengukava 2011–2017” rakendusplaanis kavandatud tegevuste maksumus kokku	2011	2012	2013	2014	Arengukava tegevuste maksumus 2011–2014	Arengukava tegevuste eeldatav kogumaksumus 2011–2017
	108 259 325	122 203 500	133 010 500	141 077 500	504 550 825	959 633 000